

Object in de kijker

Het bewaren van het roerend industrieel erfgoed is één van de basistaken van het MIAT. Dagelijks werkt een ploeg medewerkers achter de schermen aan de inventarisatie en de conservatie van duizenden voorwerpen. Ook u heeft ongetwijfeld nog schatten op zolder die wachten op een tweede museumleven. Indien u meent de MIAT-collectie te kunnen verrijken met een uniek stuk uit het verleden, kunt u ons altijd contacteren. We stellen u graag enkele recente aanwinsten voor.

Het is zo'n voorwerp waarmee je in een quiz met de vraag: "Wat is dit en waarvoor dient het?", nogal wat hersenen naar een stomende temperatuur kunt krijgen. Ironisch genoeg is het daar ook voor bedoeld, zij het wel beperkt tot de haarmassa.

In de officiële inventaris van het MIAT staat het sinds kort gecatalogiseerd als een komfoor, gebruikt voor

het opwarmen van krultangen. Destijds stond het bekend als friseertangverwarmer, één van de producten van de Zwitserse firma Meta. Deze firma had rond de jaren 1920 een patent genomen op een poeder, Meta genaamd. Dit poeder kwam, onder de vorm van tabletten, in de jaren 1920 op de markt en werd gebruikt voor de verwarming van uiteenlopende toestellen. De firma beperkte zich niet enkel tot de vervaardiging van de tabletten, maar leverde ook de bijpassende toestelletjes. De hier afgebeelde friseertangverwarmer (model Terna) is er zo één. Bij gebruik klapte men het deksel open en werden de meta-tabletten, tot maximum drie stuks, op het beweegbare plaatje onder het klemmetje geschoven. Vervolgens liet men de tabletten branden. Men legde de krultang in de vlammen, liet ze even afkoelen en

krullen maar. Doordat het toestel vrij compact was, bleek het uitermate handig in gebruik voor zowel thuis als op reis.

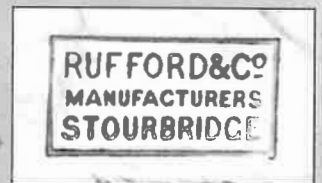
Uit oude folders van welker blijkt dat Meta ook warmwaterstellen, zuigflesverwarmers, eierkokers, strijkijzers, kaarsen, snelkokers en komfoeren op de markt heeft gebracht. Wie weet heeft ook u er nog wel één bewaard.

Collectiebeheer
Oudevest 18
9000 Gent
T 09 269 42 12
E inventarisatie.miat@gent.be

HET BAD VAN VICTORIA EN ALBERT

Begin 19de eeuw wordt Groot-Brittannië toonaangevend voor de badkamerinfrastructuur. Zo krijgt Koningin Victoria op Buckingham Palace, in het jaar van haar kroning (1837), voor het eerst stromend water¹. Op aanraden van haar echtgenoot, Prins Albert van Saksen-Coburg-Gotha (1819-1861), schrijft de 'Society of Arts' in 1846 een prijs uit voor de productie van een eendelige porseleinen badkuip. Winnaar is de firma Rufford & Co uit Stourbridge. Op de eerste wereldtentoonstelling in Londen, 'The Great Exhibition of the Works of Industry of All Nations' ook wel gekend als de 'Crystal Palace Exhibition' van 1851, krijgt de firma voor haar product de 'Gouden Isis'. De jury looft de baden van Rufford & Co voor hun vernuft, innovatie, lage kostprijs en niet evenaarbare hygiënische voordelen, gezien de glazuurlaag geen ondergrond biedt voor besmettelijke bacteriën².

Rufford & Co is gevestigd in Stourbridge, gelegen in de 'West Midlands'. De streek is vooral gekend voor haar zware industrie van kolen en metaal. De firma maakt naast badkuipen ook geglazuurde bakstenen. De gebruikte klei, ook wel vuurklei of vuurvaste klei genoemd, is grover dan porselein en komt uit de eigen koolmijn. Ze bevindt zich direct onder de kolenlaag, in pakketten van 1 tot 3 meter dik³. Door haar hoog gehalte aan aluminiumoxide en silicaat is ze bestand tegen hoge temperaturen en krimpt of barst ze niet tijdens het bakken in de oven.

Oude exemplaren van dit soort badkuipen zijn vrij uniek. Ze mogen dan wel bijzonder slijtvast zijn, het gewicht van meer dan 500 kg is vaak een reden voor de eigenaar om ze bij verbouwingswerken ter plaatse stuk te slaan.

De badkuip van het MIAT is 78cm x 185 cm groot en 60 cm hoog. De massieve wand is 5 cm dik. De binnenkant heeft een glazuurlaag die een witte, blauwgeaderde marmer imiteert. De buitenkant van de kuip, voorzien van twee ijzeren banden ter versteviging, is niet versierd. Dit doet vermoeden dat het geheel diende ingewerkt te worden. Misschien vond de eigenaar zijn Engels bad al duur genoeg, want de firma Rufford & Co leverde ook baden met een imitatiebeschildering van eik of houten panelen aan de buitenkant, waardoor het inwerken in een houten of betegelde bekisting overbodig werd.

¹ DE BONNEVILLE Françoise. *Le livre du bain*, Flammarion, Paris, 2001, p 118.

² <http://www.tom.cockeram.clara.net/Industry/188700rc.htm>

³ <http://en.wikipedia.org/wiki/Seatearth>